

BOD č. 3

Rekonštrukcia a financovanie Domu smútku v Myjave

Od čias veľkej Myjavy sa na území mesta nachádzal cintorín slúžiaci všetkým obyvateľom i z tých najvzdialenejších kopaníc. Pohrebné obrady sa konali doma, v kostole alebo na cintoríne, na uloženie zosnulého sa využívali márnice priamo na cintorínoch. Neskôr na Myjave pribudol ďalší cintorín a pomenovali sme ich Horný a Dolný. Židovská obec mala vlastný cintorín, dnes ho nepoužíva, ale zabezpečuje jeho údržbu. V roku 1980 pribudol i cintorín na Turej Lúke spolu s Domom smútku v tejto dovtedy samostatnej obci. V tomto období sa pri Dolnom cintoríne na Myjave postavil Dom smútku. Na tú dobu moderný, postačujúci. Veľkým problémom však bolo a stále aj je, že pri budovaní cintorínov, rozdeľovaní hrobových miest bola veľká benevolencia a anarchia. Výsledkom je neusporiadané rozmiestnenie hrobov, obtiažna údržba a starostlivosť, prerastená zeleň. Cintorínom chýba základná vybavenosť chodníkmi, vodou, osvetlením, lavičkami, parkoviskom. Mesto vybudovalo parkoviská na oboch cintorínoch, dnes však kapacitne absolútne nestačia. Torzo oplatenia rozkradli aktívni obyvatelia v roku 1990, odvtedy sú cintoríny absolútne bez oplatenia, režimu, ochrany pred ľuďmi či zverou. V roku 2000 mesto a 6 obcí podpísalo Dohodu o spoločnom financovaní cintorínov (príloha č.1).

Dom smútku schátral, dosluhuje. Opadávajúca omietka, rozpadávajúca sa atika, deravá strecha, praskajúci obklad, rozpadnuté schodiská, prepadané terasy. Zmenou legislatívy nevyhovujúce podmienky pre personál, sociálne zázemie, chladiace zariadenia, uskladnenie náradia či parkovanie pohrebného vozidla. Navyiac, nároky obyvateľov, snaha o dôstojnejšie obrady, či využitie techniky, stav obradnej, či kondolenčnej miestnosti. Jednoducho, nastal čas na zásadnú rekonštrukciu, nie vymaľovať, polepiť.

Cieľom rekonštrukcie je zasa nadčasovo, ako vtedy, keď ho stavali, na 30-40 rokov spraviť dôstojné miesto rozlúčky s našimi rodinnými príslušníkmi, priateľmi, známymi. Mesto hľadalo zdroje, písalo žiadosti. Bohužiaľ neexistuje žiadna grantová schéma, či operačný program EÚ na takúto stavbu. Obyvatelia mesta v prieskume jednoznačne označili túto rekonštrukciu za prioritu č. 1 a oprávnené ju žiadajú. Z tohto dôvodu sme navýšili dane a účelovo ich určili na rekonštrukciu Domu smútku. Ale to je len 140.000,- €.

V roku 2015 mesto začalo pripravovať tento projekt. Viac ako rok sme chodili po iných DS, radili sa, zapojili renomovaného architekta pána Šurániho. Vzišiel z toho projekt, ktorý zásadným spôsobom rekonštruje Dom smútku, vytvára potrebné podmienky pre personál, dôstojné pre zosnulého, pozostalých i účastníkov pohrebov. Vytvára technické zázemie, bezbariérové prístupy, vykurovanie, klimatizáciu, audiotekniku a bezproblémový pohyb pri smútočných obradoch. Veľká pozornosť sa venovala interiéru, službám pre ľudí, príslušenstvu a doplnkom. Ak si pozorne naštudujete projektovú dokumentáciu, či správu, musíte i Vy uznať, že sa projekt počas takmer 3 rokov pripravil zodpovedne a dobre.

Zdôvodnenie stavby na danom území a jeho využitie: V súčasnosti objekt nespĺňa technické kritéria a taktiež je potrebné vytvoriť zhromažďovací priestor pred samotným domom smútku, ktorý musí byť prekrytý. Taktiež prekrytý musí byť priestor druhého vstupu pre návštevníkov. V nevyhovujúcom stave sú sociálne zariadenia. Je potrebné ich kapacitne rozšíriť. Nová bude tiež technológia chladenia, ktorá je v nevyhovujúcom stave. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné previesť celkovú rekonštrukciu domu smútku, ktorá bude zahŕňať zateplenie objektu, výmenu všetkých vonkajších aj vnútorných otvorov, výmenu skladby strechy, výmenu podláh, prístavbu predného a zadného prístrešku, prístavbu sociálnych zariadení pre pracovníkov, prístavbu sociálnych priestorov pre návštevníkov, úpravu vnútorných priestorov a výstavbu garáže.

Pôvodný rozpočet rátať so sumou 735.811,- €, mesto vyhlásilo súťaž, kde víťazná najlacnejšia ponuka bola vo výške 572.115,-€. Zároveň projektant upozornil, že vzniknú pravdepodobne ďalšie výdavky. Nebol riešený rozsah rekonštrukcie strechy, atiky, skutočná potreba, ako pri každej rekonštrukcii, sa ukáže až po odstránení starých izolačných vrstiev a násypov. Pri rekonštrukcii strechy na Turej Lúke bol nárast oproti rozpočtu cez 20.000,- € a ide o podstatne menší Dom smútku. Zároveň projektant upozorňuje, že niektoré technické zariadenia, zariadenia šatní, skladov, kancelárie a pod. nie sú v rozpočte. Taktiež treba rátať 20 – 25.000,- €, ktoré je treba investovať do Domu smútku na Turej Lúke, aby sme myjavský Dom smútku mohli na niekoľko mesiacov zavrieť a zabezpečovať dôstojné pohreby. Po kalkulácii všetkých týchto vstupov a víťaznej ponuky sa cena ustálila na sume 650.000,-€. Je to veľmi veľa, preto hľadáme spôsob ušetriť, zlacniť. Investorom bude Správa majetku Mesta Myjava, spol. s.r.o. (SMMM,sr.o.), 100% firma mesta a stavbu chceme realizovať sami. Nie je to jednoduché, nie sme profesijne tak obsadení, chýba technika i podobná skúsenosť. Keďže je ale skúsenosť z iných stavieb riešených dodávateľsky, veríme, že to dokážeme zvládnuť a hlavne ušetriť. Predpokladáme 120 – 180.000,- €, všetko bude závisieť od stavu niektorých stavebných konštrukcií, nášho nasadenia i možnej participácii miestnych podnikateľských subjektov. Zdroje takto ušetrené by bolo vhodné investovať do skvalitnenia cintorínov, parkovísk, chodníkov. Tu bol v minulosti odhad vo výške 319.500,- €. Mesto už zafinancovalo projektovú dokumentáciu vo výške 38.568,- €. Na cintorínoch by sa rekonštruovali staré budovy márníc, 1800 m² chodníkov a parkovísk, mobiliér, oplotil by sa cintorín, vybudovali vstupné brány, rozvod vody a vodovodných výpustí, osvetlenie cintorína, zberné miesta na odpad a úprava zelene.

Skôr ako prejdeme k možnostiam financovania treba povedať ako to funguje doteraz. Starostlivosť o cintoríny i Domy smútku zabezpečuje SMMM, s.r.o. . na základe Dohody z roku 2000 sa náklady bez cintorína na Turej lúke rozpočítavajú medzi 7 subjektov samosprávy, ktoré pohrebiská využívajú. Pre porovnanie v prílohe č. 2,3,4 sú vyúčtovania na roky 2015,2016 a 2017. Z týchto zúčtovaní je jasné, že mesto obciam vôbec nezarátať náklady na Dom smútku, 70% nákladov na kanceláriu, žiadne opravy, investície ani práce vo vlastnej réžii zamestnancami SMMM, s.r.o.. Ak by sme urobili detailné vyčíslenie všetkých nákladov, suma by sa minimálne zdvojnásobila. Uvádzam to len preto, že u niektorých mojich kolegov starostov prevláda pocit, že čo zase od nich chcem a Myjava chce žiť na ich úkor. Myjava nechce nič, nech len každý platí za to, čo využíva, čo potrebuje, čo mu slúži. Preto som oslovil kolegov 6 obcí s tým, že pri rozpočte 2018 treba uvažovať o spolufinancovaní rekonštrukcie. Ako model som použil osvedčené, funkčné percentuálne rozrátanie nákladov na cintoríny.

Dňa 6. decembra 2017 sme rozrátali a na obce zaslali informáciu o potrebnej spoluúčasti jednotlivých obcí, informoval som o uvažovanom spôsobe realizácie i využití ušetrených peňazí. Zároveň som poskytol projektovú dokumentáciu, vizualizáciu i rozpočty. Predtým dňa 5.12.2017 sme sa stretli v mojej kancelárii a hovorili o tomto zámere i o komplikáciách s uzavretím Domu smútku na dlhšie obdobie. Dňa 16.1.2018 sme sa stretli opakovane, predtým som rozposlal starostom návrh Zmluvy o spolupráci a združení finančných prostriedkov (Príloha č. 5). Hovorili sme o tom, že táto Zmluva sa prispôsobí požiadavkám, že je možný majetkový podiel, kontrola prác, výdavkov i platieb, že je možné čokoľvek, aby niekto nemal pocit, že dopláca za iného. Zámerom tohto rokovania bolo to, že je to veľa, že obce to v rozpočte nemajú a že dňa 8.februára 2018 spravíme spoločné zasadnutie našich Zastupiteľstiev, čo sa aj koná.

Možnosti financovania:

1. Združenie prostriedkov podľa nákladov na cintoríny t. j.:

Myjava	466.050,- €	71,9%
Brestovec	42.900,- €	6,6%
Jablonka	22.100,- €	3,4%
Polianka	17.550,-€	2,7%
Poriadie	31.850,-€	4,9 %
Rudník	36.400,-€	5,6%
St. Myjava	33.150,-€	5,1%

Samozrejme, toto je možné zmeniť i podľa iných kritérií, napr. počtu pohrebov:

2015 celkovo 137, obyvatelia Myjavy 60,6%

2016 celkovo 141, obyvatelia Myjavy 54,6%

2017 celkovo 102, obyvatelia Myjavy 64%

alebo súčasného stavu obyvateľov:

Myjava	11 497	t.j.	73,8%
Brestovec	963	t.j.	6,2%
St. Myjava	735	t.j.	4,7%
Poriadie	681	t.j.	4,4 %
Rudník	810	t.j.	5,2%
Jablonka	488	t.j.	3,1%
Polianka	409	t.j.	2,6%

Táto hra s číslami ale nikam nepovedie, každý si nájde to, čo mu bude viacej vyhovovať. Dôležité je, či je vôľa, lebo možnosti sú. Keď je ochotná zadĺžená Myjava, mali by sa pridať i obce s rezervnými fondami.

Spôsob ako združiť, ako presunúť na investora, ako získať majetkový podiel, ako zabezpečiť kontrolu, právo hovoriť do rozhodnutí a čokoľvek iné, je v prípade spoločného záujmu ľahko riešiteľné. Ak budeme hľadať prekážky tu, bude to neriešiteľné. Mesto deklaruje pripravenosť na akúkoľvek variantu.

2. Prefinancovať úverom cez Regionálne Združenie miest a obcí.

Pri úvere 650.000,-€, splatnosti 5 rokov a nákladoch úveru 50.000,-€ sa dá ľahko vypočítať ročná potreba 140.000,- € na splátky, ktorá by sa rozpočítala medzi nás v dohodnutom pomere. Tento model je pre banku možný, cez R ZMO realizovateľný.

3. Rozložiť rekonštrukciu na viac etáp. Sú veci, ako garáž, nová chladiaca technika a možno niečo ďalšie, čo by sa dalo. Ale neviem si predstaviť rekonštrukciu budovy, obradnej siene, fasády, rozvodov elektriny, vody a pri tom vykonávať pohrebný obrad. Navyiac, nič neušetříme, skôr viac minieme a niekoľko rokov budeme pochovávať na hanbu na stavbe.

4. Získať zdroje iné.

Jediná možnosť je od pozostalých, ktorí platia pohreb. Ale pri priemernom počte 126 pohrebov za rok, by sa každý obrad musel zdražiť o 2.500,- €, aby sa do dvoch rokov rekonštrukcia prefinancovala. Ak by sa obce rozhodli pre túto cestu, mesto Myjava takou istou sumou bude prispievať dotáciou každému obyvateľovi Myjavy s trvalým pobytom 3 roky. Myslím si, že táto varianta je absurdná a obyvatelia by ju prijali veľmi zle.

Iné možnosti, zdroje nepoznám. Istá, je jedna vec. Rekonštrukcia je nevyhnutná. Nesplňa základné hygienické podmienky, zákonné podmienky, opadávajúce kusy ohrozujú účastníkov a celé toto prostredie je hanbou nie len Myjavy. Keďže, ale mesto je vlastníkom a nesie zodpovednosť, musí v krátkej dobe prijať riešenie.

Rád by som v súvislosti s touto témou otvoril ešte jednu záležitosť a to hrobové miesta. Celkom je na našich cintorínoch obsadených 6336 hrobových miest. Zmluvu má len 2185 miest, z toho 633 neplatí. 4 151 hrobových miest nie je zazmluvnených, nik sa k nim nehlási. Teda k plateniu, väčšinou sa o hrob niekto stará. Nájom za hrobové miesto je 4,2€/rok, za desať rokov 42€. Prvých 12 rokov sa platí ročne 2 € a za celé toto obdobie je to 24 €. Keby platili všetci, zvýšil by sa príjem o 15.000,-€ ročne. Nedá sa za to opraviť Dom smútku, ale cintoríny by vyzerali určite inak, lepšie. Takto nás len ľudia neustále kritizujú, hoci 70% si neplní základnú povinnosť.

Mesto pripravuje pasportizáciu, bude oslovovať pozostalých, hľadať tých, čo si majú hrobové miesto prenajať a určite likvidovať po zákonnej dobe tlenia hroby, ktoré nebudú zazmluvnené. Väčšinou sú to hroby staré 10 a viac rokov. Nie som celkom stotožnený s myšlienkou likvidácie miesta odpočinku ľudí, čo si to nezaslúžia a doplatia na nezaujímajúcich potomkov, ktorí na Pamiatku zosnulých donesú na takýto hrob venčeky, sviečky za desiatky €. Ale keď budeme chcieť poriadok, iná možnosť nebude.

Vážené poslankyne, Vážení poslanci, v skratke som sa snažil predostrieť problém, ktorý máme a musíme riešiť i možnosti ako sa s tým vysporiadať.

Pavel H a l a b r í n
primátor mesta